

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy hóra 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

A bukás politikája.

Szeged, szept. 12.

Nagy zajt üt az a püspöki jelentés is, melyet az erdélyi református egyházkerület gyűlésén előadott Szász Domokos. Ezt a jelentést már nemcsak a komáromi gyűlés előzte meg, melynek anyagából valóságos felekezeti harcz anyagát akarják kisütni, ezt a jelentést már megelőzte a hercegprimás nyilatkozata is, melyet Pap Gábor és Tisza Kálmán föllépéséről tett egy hirlapiró előtt, meg az a remek pásztorlevél is, mely a békét és szeretetet hirdeti utólérhetetlenül nemes és emelkedett hangon, de amelyről mégis az fog kiderülni, hogy éppenséggel nem a felekezeti békének tett szolgálatot.

Hálátlan, szinte merész dolog azt kimondani és alig vállalkozott rá egyikét lap. De ez a néhány lap arról ösmeretes, hogy igazán szabadelvű és hogy nem elfogult még a hercegprimással szemben sem, aki magas állásában oly hamar meg tudta nyerni az ország osztatlan közvéleményét, mert bebizonyította, hogy nemcsak zászlós urnak első, de hazafinak is.

Hanem úgy van az, hogy a primási pásztorlevél értelmezésében és fölfogásában épen a Vaszary Kolos személyét illető kiváló és általános tisztelet fog megnyilatkozni olykép, hogy a megsértett egyházat védelmezni kell. A védelem pedig ez esetben egyenlő lehet a támadással is

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

Sybill.

Elbeszélés.

— Irta: Thury Zoltán. —

(Folytatás.)

IV.

Észre se vették, úgy elszaladt hat hét az ócska kastélyban. Az öreg Bokrossi tiz évvel fiatalabb lett. Ha a Mariska vállára nyugtatta a kezét, egyenesebben járt mint eddig s nem is fáradott el olyan nagyon. Néha mosolygott az asszonyka csacsokaságán és egy estén, mikor a régi, kopott képek közé zavarta be őket a tornácra az eső, sokat mesélt.

— Ez Bokrossi Tamás volt, aki nagy hivatait viselt. Négy fekete lovon járt és vederral mérte az aranyat. Ezer jobbágya volt, ur volt.

A második, a harmadik és a többi Bokrossiról is tudott valamit mondani, de sokkal többet beszélt nála az asszony.

— Jönne csak Gerendre, édes apám, — ezzel kezdte s egyébről se mesélt, csak Gerendről. Az az igazi szép hely, telve van

azok ellen, kik szintén egyházuk jogai mellett állanak és nem kevésbé elfogultak, mint az esztergomi aula.

Ime, már is megvan erre a tanúság abban a jelentésben, melyet az erdélyi református püspök nem tudott elhallgatni és abban, hogy Pap Gábor, akit most szintén meginterwiewoltak, szakasztott ugyanannak a békeségnek, de ugyanannak az önértetnek hangján is beszél, amelyet egy nagy példaadótól volt alkalma elsajátítani. Pap Gábor sem akar harczot, ellenkezőleg ő is a csendet és a békét kívánja és akarja előmozdítani a haza jóvoltáért és tisztelni akarja a törvényt, nem pedig eltörölni, habár tulmegy is a kellő határon, mikor egészen a kényszer-hitoktatás eszközét veti föl.

Következnek aztán az erdélyi református egyházkerület elnöke és püspöke, akik mind a ketten ugyanazt akarják megint, hogy intéztessék el a viszály kérdése alkotmányos és törvényes formák között. Az elnök, aki egyuttal a képviselőháznak is elnöke, nem üzen harczot, csak az iránytűt keresi, „mely mutatja az utat a föltornyosult hullámok verése közt, hogy zátonyra ne jusson a szejka, hogy el ne sodorja a nagyobb hajók fölvert árja“. A püspök pedig már kevésbé képletilag fejezi ki magát és föl sem teszi, hogy „a törvényhozás és a kormány vállalkozzék az áldatlan munkára és engedve „hegymögi“ ellensé-

jegenyefával, melyekből egyik se törpébb a toronynál s zöld berekben, virágos kert közepén van a házuk. Fehérre van neszelve a fala és az ablakából messze lehet ellátni. Az ám a paradicsom.

Egyszer aztán nagy kerülővel levél jött Karlsbadból. Géza hazajön a jövő szerdán s az asszonynak haza kell menni az urához. Erre nem is gondoltak. Egymásra néztek mikor elolvasták a levelet s hallgattak mind a ketten.

Másnap kezdetét vette a készülődés. Az öreg mindenben segített. Féltékeny gonddal adta az asszonyka kezébe a toilette-asztallá rögtönzött gyalulatlan ládáról a sok apró dobozt és érihetetlen parányi szerzőmokat s hosszasan elnézegetett mindent, mint amennyire megérdemelte az a sok semmiség. Valahogyan elkészültek, de azért csak mégsem ment az asszonyka.

— Még holnap is elég korán lesz — mondta.

— Korán, igenis korán. Maradj még. Halasztották két-három napig az elutazást. Valamin nagyon elgondolkoztak mind a ketten, néha kikerülték egymás tekintetét s az öreg ember úgy lesütötte szeméit,

ges áramlatoknak, hűtlen legyen azon liberális szellemhez, mely a magyar törvényhozás multját és előrehaladott irányát kiválóan jellemzi.“

Az erdélyi püspök látja megvalósítva a „pax“ jelszavát és az 1868. évi törvény rendelkezései ellen való agitációt nem a protestáns egyház, hanem egyenesen a magyar állam jogrendje, a törvényhozás szuverénitása ellen intézett támadásnak minősíti.

Már most csak az a kérdés, hogy a két egyháznak szóval hadakozó felei között minő állásponton van a kormány, melyre innen is, tul is hivatkoznak, melytől itt is, ott is a már most égetővé vált kérdés megoldását várják.

A kormány egyszerűen hallgat. Csak kiszivárgó hírekből lehet megtudni, hogy a minisztertanács összeült és hogy foglalkozott az egész közvéleményt izgalomban tartó kérdéssel és hogy miniszterválság lesz a vége azoknak az ellentéteknek, melyeknek magját az egyházi gyűlések termeiben szórták szét. De hogy mi lesz azután, ha a válság elsodorja Csáky Albin grófot, esetleg Szilágyi Dezsőt is, azt azok sem tudnák megmondani, akik a viszályt földidéztek és annak hirdetőivé lettek.

Egyet azonban érez és tud mindenki és ez az, hogy a kérdést, mely ma fönnforog, nem a hercegprimás, nem is a komáromi és kolozsvári je-

ha ránézett az asszony, mintha bünt követett volna el. Pedig csak gondolkozott.

Végre aztán, mikor már visszavonhatlanul kiadták a rendeletet Ferkónak, hogy fogja be a lovakat s álljon elő a kocsiival, félénken, tartózkodva szólalt az öreg:

— Leányom!

— Parancsolj, édes apám.

— Régen gondolkozom én már valamin.

— Mondja, édes apám.

— Nagy jószágot kérek tőled. Vigyél el engemet magaddal. Látni akarom Gézát, ha megharagszik is. Meg tőled se akarok ilyen hirtelen szakadni el, meg hát nem vétettem én ellene semmit. Öreg vagyok, gyöngye vagyok, nem leszek én nagyon alkalmatlan.

Az asszonykából kitört az öröm.

— Jöjjön, édes apám, jöjjön. — De aztán hirtelen megállott s félénken nézett körül, mintha segítséget keresne.

— Hát Géza? Félek, nagyon ideges és beteg.

— Nem bántom én, leányom. Nem vagyok én farkas.

— Beszéltünk már erről egyszer s azt

lentések mérgeztették el, hanem a Szapáry-kormány gyámoltalansága és az az idegesség, melylyel kezdettől fogva tartózkodott színt vallani. Elnézte a kormány, hogy a hegy mögött és a hegyen innen összekuszálják a törvénynek és a törvény végrehajtásának szálait. Azt gondolta a kormány, hogy mint a kortes golgait, ezt a kényes, nagy horderejű kérdést is el lehet intézni megalkuvással, kétszínűséggel, huzavonával. Megjósolta a független sajtó, hogy a Szapáry-kormány az egyszer beleveszt az alkuvásba és a jóslat teljesezőfélben van. Hiába erősítetik a sugalmazott ujságok, hogy Komáromban, Esztergomban, Kolozsvárott nem csinálnak politikát. Bizony politikát csináltak ott, még pedig olyat, mely a szabadelvűség álcáját viselő kormány bukására vezet.

A delegációk összehívása. A hivatalos lap vasárnapi száma a következőkben közli a delegációk okt. 1-ére való összehívására vonatkozó legfelsőbb kéziratokat:

Kedves Gróf Kálnoky!

A közügyek tárgyalása céljából a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében az 1892. évre megválasztott bizottságot, valamint a magyar országgyűlés által az 1867. XII. t. cz. értelmében az 1892. évre kiküldendő közügyi bizottságot, másolatban mellékelt kézirataimmal f. évi október hó 1-ére Budapestre egybehívtam, — minélfogva megbízom Önt, hogy az illető előterjesztések megtétele iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1892. szept. 5-én.

Ferencz József, s. k.
Kálnoky, s. k.

Kedves Gróf Szapáry!

A közügyek tárgyalása céljából a magyar országgyűlés által az 1867. XII. t. cz. értelmében az 1892. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében az 1892. évre megválasztott bizottságot, a részükre törvényileg föntartott teendők elintézése végett, f. évi október hó 1-ére Budapestre ezennel egybehívom.

mondta, hogy ki nem állhatja a pipafüstöt. Gyöngye a melle.

— Leszokom a pipáról.

— Bort sem iszik.

— Én sem iszom, ha ő úgy akarja. Aztán úgy lesz amint lesz. Hozzászokom én mindenhez s ha nem kellek neki, majd visszajövök. Kibirom még ideig.

Ketten ültek föl a kocsira s az öreg ur csak úgy az ülésről kiáltott vissza az udvarosnak, hogy vigyázzon a házra. Vigyázni is fog az, ha valahogy be nem hunyja a szemét úgy, hogy föl se nyissa többet.

V.

A kis fehér ház gazdáját már otthon találták. Gyorsan jött eléjük, mikor a kocsi a jegenyesoron végig hajtva az udvarra fordult s egy perczig meglepetve állott meg, mikor meglátta az apját.

— Be megöszültél, — ez volt az első szava. Azután lesegítette a kocsiról az öreg embert s e közben el is feledte számadására vonni a feleségét, a miért elutazott anélkül, hogy erre az ő engedelmét kikérte volna. Nem valami nagyon szerette az apját, azt a régít, hanem nagyon elkomolyodott, mikor ezt a megtört öreget látta felesége mellett.

Midőn ehhez képest közügyi miniszteri-umaimat egyuttal alkotmányos elöterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Önt, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s a bizottság tagjainak egybehívása végett a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Kelt Bécsben, 1892. szept. 5-én.

Ferencz József, s. k.
Gróf Szapáry, s. k.

Kitüntetések. Ö felsége Hosszu Józsefnek, az állami számvevőszék alelnökének, a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a másodosztályú vaskorona rendet, Thán László állami számvevőszéki tanácsosnak pedig saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából hű és sikeres szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

Minisztertanács. A M. H. ezeket írja a miniszteri tanácskozásról, mely csaknem kizárólag a vallásügyi kérdéssel foglalkozott.

A hercegprimás tudvalevőleg fölkereste Csáky Albin grófot és hosszas értekezés közben rábirta a minisztert, hogy az 1868. évi 53. t. cz. megváltoztatásának régi eszméjét penditse meg a minisztertanácsban.

A kultuszminiszter a minisztertanácsban meg is kísérelte az obligát előterjesztést, de intenziói hajótörést szenvedtek Szilágyi Dezső igazságügyminiszternek korábban a hercegprimás előtt is kifejtett azon az álláspontján, amiben vele az egész minisztertanács egyetértett, hogy a törvény megváltoztatása a jelen esetben egyet jelentene a törvény eltörlésével, vagyis a magyar államnak s mint ilyennek, a katolikus egyház érdekei előtt a többi vallásfelekezetek érdekeinek mellőzését is tartalmazó megretirálásával.

A zágrábi püspöki szék betöltése tekintetében a minisztertanács nem birt megállapodásra jutni s a kérdést egyelőre függőben hagyta. A nyitrai püspöki székre egyhangulag Boltizár József nagyszombati püspök, érseki helynök személyében állapodtak meg. Elejtették tehát a Fraknói kandidációját.

Végül a minisztertanács a Vaskapu-zuhatag hajózhatóvá teendő csatornájának egy méterrel való megmélyítésének és egyéb sürgős munkálatok kérdésével foglalkozott.

Az oláh nyelv Aradon. Aradon valami „Bibics“-féle alapítvány felhasználásával, még az 1873-ik évben kir. főgymnasium létesített, melyben — nem tudni mi okból —

Hogy megváltozott, milyen csendes ember lett belőle!

— Nem haragszol, hogy eljöttem — kérdezte az öreg ur a fiát.

— Dehogy, dehogy, — és mentek befelé a házba. Előttük sietett az asszony s egymásután nyitogatta ki előttük az ajtókat. Ha véletlenül virág lett volna az utitáskájában, bizonyára lábaik elé szórja, annyira el volt telve örömmel. Nem merte remélni, hogy a férje ilyen szívesen lássa az apját.

Az öreg tovább szabadkozott, de most már egy kis kedély is vegyült a szavaiba.

— Különbben is nem én vagyok a hibás. A feleséged hozott magával. Magamtól sohse mertem volna eljönni. Mariska a bünsős, miért hozott ide?

— Jól tette, jól tette. Menjünk beljebb apám.

De az öreg már belejött a beszélgetésbe és minden három lépésnél megállott és mondott valamit, a mivel tisztázza a helyzetet.

— Tudod, fiam, nem igen voltunk mi egymáshoz valók. Más volt a vérünk, meg az eszünk. Lenéztük egymást. Az én eszem megjött.

(Folytatása köv.)

oláh nyelvi tanszéket is szerveztek. — Ez a tanszék most megüresedvén, úgy hírlik, hogy a vallás- és közoktatásty miniszteriumban — ennek betöltését vették tervbe, amiért is Edvi Illés László aradi törvényhatósági bizottsági tag, hírlapíró indítványt terjesztett az aradi közgyűlés elé, melyben kifejti, hogy a román nyelv a középiskolák részére megállapított kötelező tantárgyak közé sorolva soha sem lett s így egy rendszeresített tanári széknek e tárgy tanítása céljából való betöltését sem törvény, sem kormányrendelet nem írja elő. — A rendkívüli tantárgyakat minden középiskolában magán-tanítók adják elő s így Aradon sem volna indokolt a román nyelv miatt az általános szabály alul kivételt tenni. Végül kiemeli, hogy ezen nyelv tanításának különös szüksége sem forog fenn és indítványozza, hogy: — intézzen a közgyűlés sürgős fölterjesztést a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásty miniszter urhoz, melyben utalva az 1873. óta megváltozott viszonyokra, az aradvárosi és aradmegyei közönség általános megmagyarosodásának örvendetes eredményeire, tovább kifejtve a fennebb felhozott indokokon kívül az aradi királyi főgymnasium fentartási alapjának katolikus jellegét is, kérje, hogy a megüült román nyelvi tanszék betöltésétől elállani s a román nyelv tanítását az önként jelentkező tanulókkal magántanító által eszközöltetni méltóztassék.

Apponyi eperjesi toasztja.

(Saját tudósítónktól.)

Apponyi Albert gróf program-körutjában e hó 10-én Eperjesre is betért s fényes fogadtásban részesült, holott ottani elvtársai csak érkezése előtt két nappal értesültek jöveteléről. Este tiszteletére diszelőadás volt a színházban, azután pedig bankett, melyen több mint 300-an vettek részt.

Ez alkalommal mondott hatásos felköszöntőjéből közöljük a következőket:

Tisztelt uraim! Midőn néhány barátom látogatására a felvidéken megjelentem, úgy látván rögtönözve, messze előre történt bejelentés nélkül úgy vélekedtem, hogy nem tehetem, hogy ha csak rövid időre is, ennek a megyének a határát át ne lépjem, a hol annyi régi és kipróbált barátom van és a hol azok mellé annyi lelkes új erő sorakozott. — Midőn magam erre elhatároztam, csak arra számítottam, hogy régi barátaimat és esetleg a megye társadalmának egyik-másik tagjával fogok találkozni, de arra, hogy első idejövetelemet, amelylyel egyáltalán nem kötöttem össze sem azt a célt, sem azt a reményt, hogy tényleg ily lelkes tüntetéssé fejlődjék elveink mellett, azt nem vártam és nem reméltem, de annál nagyobb örömem és hálám, hogy mégis így történt. — Tisztelt uraim! Egy nagy, óriási munka ez, amelyre vállalkoztunk. A nemzet igen súlyos és igen idült bajokban szenved. Ezek a bajok nem csupán egyes intézmények és törvények hiányosságában állanak, mert ha csak annyi volna az egész, akkor könnyű volna azon segíteni.

E bajok át- meg áthatják az egész nemzet organizmusát, ezeknek a bajoknak egyszerűval való megnevezése legjobban úgy történhetik, hogyha szomorúan, de az igazságnak férfias bátorsággal szembe nézve konstatáljuk, hogy a nemzet erkölcsi erejének példátlan elgyengülésével alunk szemben.

Igy a baj orvoslása természetesen nem a pillanat műve, nem eszközölhető egy törvények módosításával. Ez a nemzet nedvkeringésnek a nemzeti élet összes erkölcsi teljes átalakulását teszi szüségessé. Szóval, uraim, ez óriási nagy munka; a ily nagymérvű baj, amint nem orvosolható gyorsan, úgy nem is keletkezett hamar.

Én a mai kormányzat udvariasan igen határozott ellenzéki állást foglalok, azonban nagy történelmi révedésnek jónak kutforrását ama hatalmon

ne mondjuk hatalmon levő, hanem miniszteri tárczák birtokában levő miniszterekben összpontosítandó. (Nagy tetszés.)

A mai kormány politikájának és rendszerének legfőbb hibája az, hogy egyszerű folytatása a megelőzőt kormányrendszernek. A megelőzőt kormány hosszú uralmában, abban a korszakban, mely a történelemben Tisza Kálmán nevét fogja viselni, — abba a korszakba nyulnak vissza mostani visszás állapotaink gyökerei. Ez a korszak honosította meg a mi közéletünkben azt a példátlan, ma már egész a cinizmusig fajult utilitarizmust, amely midőn az egyes szegénysorsu műveletlen választónak rossz néven veszi, hogy szavazatát készpénzért, borért stb.-ért eladja s nem veszik észre, hogy azok, kiknek állásuk, műveltségük, vagyonuknál fogva kellene, hogy a köznépvézerei, példaadói legyenek, nagyobb szabásokban ugyanazt cselekszik. (Igaz! Ugy van!)

De, tisztelt uraim, a mai politikai mozgalmainkban az elvek küzdelmének hevében legtöbb helyen az érdekek nyílt versenye lép előtérbe.

Tisztelt uraim! Az érdekek, legyen az egyéni, városi vagy vidéki érdek, meg van a maga teljes jogosultsága; mindenkinek meg van arra a joga, sőt kötelessége, hogy azon érdekeit helyes eszközökkel, szellemi vagy testi fáradsággal előmozdítsa, amint a gondviselés ezt rendelte. Igen uraim, egészséges, férfias szellemtől áthatott társadalmakban és nemzetekben e törekvés történik az önénerőbe fektetett bizalommal, az önénerő megfeszítésével, szorgalommal, törekvéssel, jellemmel. (Élénk éljenzés. Igaz. Ugy van!)

Sajnos, a mi közállapotainkban nem az a törekvés, hogy az egyéni és helyi érdekek iránti érzék fejlesztesse, mert ez a haladás érdekét képezhetné, hanem hogy egyesek és községek ezen jogosult egyéni és vidéki érdekek előmozdítását nem egyéni tulajdonokban, nem erejük kifejlésében és megfeszítésében, hanem pártfogó keresésében, a hatalom hajhászásában keresi. Ez, tisztelt uraim, azon irányzat, amely meggyengíti azokat a társadalmi erőket, a melyek egy nemzet haladásának egyedül biztos alapját képezik, mert általános a kényelmesebb, könnyebb végét veszik a dolognak, kegyként akarják elnyerni azt, amit az igaz férfi kiküzd magának.

Tisztelt uraim! Ha az apróbb nyomoruságok mellett, a melyek közéletünk napi jelenségeiben nyilvánulnak, arra a két nagy és a közfigyelmet legnagyobb mértékben magára vont veszélyre és jelenségre tekintünk, t. i. a kitört felekezeti viszályra és meg-megújuló nemzetiségi áskálódásokra, ha ezekre tekintünk, hát tisztelt uraim, a népek lélektanának, a történelemnek teljes nem ismerése szükséges ahhoz, elhinni, hogy ilyen tünetek rögtön keletkezzenek, hogy a közszellemnek az a megromlása, a melyből ezek nyerték táplálékukat, megtörténhetett volna, ha azok ilyen mérges növényeknek előállítására már előbb alkalmas talajt nem találtak. (Nagy tetszés.) Nem szükséges tisztelt uraim, e két kérdés érdemére nézve nyilatkoznom és pedig azért nem, mert kimerítőn tettem azt az országgyűlésen több ízben és azokhoz, amit ott elmondtam, nincs mit hozzáadni, sem azokból egy betűt el nem vehetek, sőt a nap-nap után föltűnő nehézségek meggyőznek, hogy csak azok az elvek képesek a lelkiismeretek összeütközésétől megmenteni, melyeket az országgyűlésen midőn e kérdések fölmerültek, előadni bátorítottam. A tisztelt kormány azonban sajátos módon látszik haladni a vallási kérdésben. (Halljuk! Halljuk!) A híres elkeresztelési rendelettel midőn a kath. papságot akarta az olyan intézkedés végrehajtására eszközül használni, a mely annak lelkiismeretbeli meggyőződésével ellenkezik, megsértette, megtámadta a kath. papságot, viszont azoknak, — a ezekhez tartoznak protestáns hazánkfiai legnagyobb része — akik az ismert 1868. 30. tcz. végrehajtására nagy súlyt fektetnek, ezeknek semmi szol-

gálatot nem tett, mert e törvényt a végrehajtáshoz egy hajszállal sem hozta közelebb.

Valóban úgy látszik, mintha a kormány a maga állásának biztosítását nem az ország összpolgárai, az ország összes egyházi jogos érdekeinek kielégítésében és tekintetbe vevésében keresné, hanem abban, hogy egyiknek-másiknak boszantásában találja gyönyörűségét és így nem a szolidaritásban, hanem az antagonizmus felbresztésében találja saját hatalmának fönnállását. (Zajos éljenzés.) Hát tisztelt uraim! nem szükséges mondanom, hogy éppen az ellenkező ut az, amelyet én akarok követni. „Divide e impera“ lehet jelszava azoknak, kik a nemzet fölött akarnak uralkodni és hatalmat gyakorolni, „békíts ki és egyesíts“ azoké, kik a nemzetnek hatalmát akarják gyakorolni. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

Hát, tisztelt uraim, nem csekély munka a regeneráció azon műve, amelyet keresztül kell vinni. Itt beváltom azon ígéremet, hogy szólok a fölszólalásom elején tett megkülönböztetésekről hatalom és miniszteri tárczák között. — Én tisztelt uraim, én nem nevezem hatalomnak, ha valaki vagy valakik előtt a miniszteri portások a harangokat háromszor huzzák meg, egyes nem tesszö emberek megnyomorítanak, más tesszö embereknek jutalmat osztanak, — ez csak olyan hatalom, amilyen a gyermek hatalma, mikor legyeket fogdos; mert ő az erőnek csak látszatát akarja adni: ami igazán erős, azt kikerüli és ami gyenge, azt veszi kezébe. (Élénk éljenzés.)

Én hatalomnak azt nevezem, midőn valaki nem alkudozik elveivel, nem alkalmazkodik ahhoz, amit kívánnak és követelnek tőle, nem mond le a nemzet semmi jogáról és applikációjának érvényesítéséről azért, hogy miniszter legyen, hanem ellenkezőleg hatalomnak azt nevezem, midőn valakinek szívében, eszében, lelkében van egy eszménykép, hogy ennek a nemzetnek mire van szüksége, hogy mit kell megvalósítania, hogy mi ellen kell küzdenie, mit kell módosítani és mit kell alkotni, és hogy aztán ennek az eszménynek megnyerje a nemzetnek bizalmát, a mit követ az alkotmányos királynak a bizalma és azt viszi keresztül, amit helyesnek tart és nem amit parancsolnak. (Zajos éljenzés.)

Ez tisztelt uraim a hatalom és ha önök előtt sokszor emlegetett személyes ambízióról kell beszélmem, ha szabad nekem itt erről szólanom, hát igenis vágyódom a miniszteri tárcza után, de ez utóbbi hatalom nélkül nem! (Hosszantartó szünni nem akaró viharos éljenzés.)

De az a hatalom, amit röviden jellemeztem és melyre vágyódom és mely után törekedni egy férfi életének méltó célja, ez a hatalom, mint az előadottakból is világos, nem egy embernek a hatalma, hanem az a nemzetnek egy vagy több ember kezébe letett hatalma. Az nem uralkodás a nemzet fölött, hanem az uralkodás a nemzet nevében. (Ugy van! Helyes.) és ezért tisztelt uraim: Erre a hatalomra, a nemzeti hatalom e letéteményére hiába aspirál bárki, ha magában a nemzetben ez a hatalom nincs, mert akinek valamije nincs, azt nem teheti másnak a kezébe. A nemzet sem ruházhat hatalmat másra, ha azt előbb a maga kezében nem bírja. (Igaz. Ugy van?)

Szükségünk van arra, hogy ennek az országnak hitem szerint vezető intelligens osztályában tulnyomón ellenzéki érzelmű egyéniségei egymást lassák, egymást megismerhessék, sokaságok tudatából egymással való szolidaritásból bizalmat, bátorságot merítsenek és lásák, hogy az ország sorsa kezükben van letéve s ne legyenek a hatalom gunyjának tárgyai, mely látja, hogy az elvakított nemzet mint gyámoltalan gyereket oda képes vezetni, ahová a magát gyermeknek tartó, de tényleg óriási férfinak esze ágában se volna vezettetni, ha önön erejét ismerné és érvényesíteni tudná. Ez, tisztelt uraim, egy láncolatát követeli az ellenzéki akcióknak.

A nemzetnek szüksége van az ébredésre, szüksége van akaratának nyilvánítására, hatalmának érvényesítésére, hogy köz-

állapotaink megújuljanak. És ez ma nem érvényesíthető azért, mert akik az ország sorsát szívükön viselik, elszigeteltek, a tett mezejére kilépni nem mernek; egymást nem ismerik meg, egymásnak ismeretéből bizalmat nem nyernek. No hát bocsássanak én nekem, ha én ezek után nem engedek az országnak békét. (Hosszas, lelkes éljenzés.) Nem engedem, hogy ennek az országnak a közönsége a rögtönzött választások lezajlása után csendes megszokott letargikus álmába süljedjen vissza, nem engedek semmit abból, hogy én ezt a nemzetet ébren tartsam és ahol aluszik, fölrázzam.

Tisztelt uraim, önöket mint munkatársainkat, a nemzeti generáció igaz tényezőit, Sárosvármegye elvi barátainkat, az Ur Isten soká éltesse! (Perczekig tartó zajos éljenzés és taps.)

Ujdon s á g o k.

— szept. 12.

Tájékoztató.

Szept. 16. Közigazgatási bizottság ülése d. u. 4 órakor.

Szept. 17. Ujczok tánczvigalma a Bálónál.

Szept. 17. A fazekas-íjak tánczmulatsága Szécsi Jakab vendéglő helyiségében.

Szept. 18. A sövényháza-szegedi árm. társulat választmányi ülése d. e. 10 órakor (széképület).

Szept. 26. Városi közgyűlés.

— Kossuth Lajos születésnapja. Thaly Kálmán mint egy husz tagból álló küldöttséget fog az ősz hontalan elé vezetni szept. 19-én Kossuth Lajos születése napjának kilenczvenedik évfordulóján. A küldöttség tagjai — függetlenségi képviselők — e hó 17-én indulnak Turinba, hogy az üdvözlő fölíratot 19-én átnyujthassák. A fölíratot E ö t v ö s Károly szerkeszti s I l l y é s Bálint alkalmi ódát írt, melynek egy diszpéndányát is át fogja nyújtani Kossuth Lajosnak a tisztelgő küldöttség.

— A főispán utjai. Kállay Albert főispán két napig csaknem szünet nélkül uton volt. Szombaton kiment Csöngölére, de alig érkezett oda, egy budapesti távirat érte utól, mely a fő- és székvárosba szölitotta. Visszajött Szegedre és éjjel fölutazott Budapestre. Itt elvégezvén hivatalos dolgát, aznap gyorsvonattal visszatért Szegedre, honnét ma reggel Szabadkára utazott át. Ma délután pedig már ismét itthon volt és fél öt órakor elnökölt a középítészeti tanács ülésén.

— Iskolaszéki ülés. Sürgös elintézését kívánó ügyben tartott ma az iskolaszéki ülést Kovács Albert kir. tanácsos elnökléte alatt. Jelenvoltak: Csönka Ferencz, Ferenczi János, Fluck Ferencz, Fodor István, Gál Ferencz, Kreybig Károly, Kulinyi Zsigmond, Löw Immanuel, dr. Magyar János, Nagy János, Nemeckai István, Obláth Lipót, Polczner Jenő, dr. Rósa Izsó, Szendrői János, Tóth Antal, Tóth Gyula és Várad Ignác. A polgári fiúiskola első és harmadik osztályában, nem különben a kereskedelmi iskola első osztályában oly nagy számban iratkoztak be a tanulók, hogy ezen osztályok párhuzamosítása föltétlenül szükségessé vált. Miután pedig biztos kilátás van rá, hogy a harmadik első osztály s a harmadik osztály párhuzamosításának költségeit az állam fogja viselni, a kereskedelmi iskola első osztályának haladéktalan párhuzamosítása ügyében megkerestetik sürgösen a tanács. Ezen intézkedés kevés költséggel fog járnai, mert a befolyt tandíjból az egész kiadás csaknem fődözve van. Nemkülönbön fölhivatik a tanács figyelme arra is, hogy a felsőbb leányiskola második osztályában kilenczvennél több tanuló van összezsofolva. Ez nemcsak veszélyeztetni a taneredményt, de főleg egészségi szempontból türrhetlen. Bár még függöben van a felsőbb leányiskola ügye, mindazonáltal mindaddig, míg ezen intézet költségeit a város fődözi, míg ezen intézetbe a szegedi polgárok

leányai járnak, kötelessége az iskolaszéknek szavát fölemelni. Több apróbb ügyet intézett el ezután még az iskolaszék. Az egész tanévre beosztattak az iskolákat havonként meglátogató iskolaszéki tagok. Barcsák Lajos polgári iskolai tanító és Szluha Eleonóra belvárosi tanító betegeik idejére szabadságot tarttak, utóbbi helyett, aki a jelen tanévben alig fog taníthatni, Buzáth Margit okleveles tanítónő alkalmaztatott állandó helyettesül.

— **Kanonok-kinevezés.** Ő felsége a csanádi székeskáptalanban üresedésben lévő püspöki alapítványi első kanonokságra Hemmen Ferencz aradi főesperest és új-arádi plébánost nevezte ki.

— **Münsberger Ferencz** műszaki tanácsos ma Szegedre érkezett. Holnap és holnapután a marostoroki mederrendezési munkálatokat, f. hó 15-én pedig a bátkai átmetszésnél folyó száraz bővítési munkálatokat fogja megtekinteni.

— **A radnai bucsusok hazaérkezése.** Már kora délután ájtatos asszony és leánnyal telt meg a Rudolf-tér és a hidó. A radnai bucsusokat várták, míg egy nagy tömeg hosszú tömött sorban ájtatos zsolozsmákat énekelve ment elbűk az utra. A bucsus nép meg is érkezett öt napi ut után porosan és fáradtan keresztjeik és szűz Máriás zászlóik alatt. A kik vonaton mentek Radnára, azok már szombaton este megérkeztek. Külön vonaton jöttek s lehetnek több mint négyszázan.

— **A pénzügyi bizottság** ma délutánról kénytelen volt ülését elhalasztani, mivel ugyanezen időben tartották üléseiket az iskolaszék és a középítészeti tanács. A városi költségvetés tárgyalását a pénzügyi bizottság kedden d. u. 4 órakor folytatja.

— **Változások a csanádi klérus körében.** Desseffy Sándor püspök áthelyezte a következő káplánokat: Boldizsár Ferenczet Oraviczáról Új Szt. Annára, Lengyel Józsefet Új-Szent-Annáról Pécskára, Ballauer Keresztélyt Pécskáról Oraviczára, Bartha Istvánt Földeákról Pécskára, Vagács Ödönt Csákovárról Merczifalvára, Brenner Istvánt Merczifalváról Csákovára és Sulyok Istvánt Földeákra.

— **A középítészeti tanács** ma délután tartotta meg Kállai Albert főispán elnöktete alatt szeptemberi rendes ülését. Apró-cseprő, jobbjára magán-építkezések ügyét intézte el a közép. tanács.

— **A szegedi tenyészló- és csikó díjazás.** Vasárnap lett volna alkalma a lónevelő gazdaközönségnek bemutatni Szeged lótenyésztésének fejlettségét, de úgy látszik, az ilyesmi nem nagyon érdekli a mi gazdáinkat s ennél fogva a tegnapi tenyészló és csikó bemutató épen nem tüntette ki lótenyésztésünk gazdagságát. Ami igazán szép állatok voltak itt, azokat is Pálffy polgármester tanácsjáról hozták csak mutatónak, mert ezek nem reflektáltak a díjazásra. Pompás feltűnést keltő állatok ezek, melyek jóval felülhaladták a többiket minden tekintetben. A küldöttség tagjai voltak: Pálffy Ferencz elnök, Perczel Dénes mémparancsnoksági főhadnagy, Egressi Péter állami állatorvos, Vajda Sándor és Katona Ferencz stb. tagok, László Gyula tanácsnok, László Mihály pusztai kapitány és Bernátsky városi állatorvos. Délelőtt állítottak elő a díjazásra elővezetett tenyészkancaikat csikóstól és a 3 éves csikókat. Először is kimustrálták a lovak közül azokat, melyek nem vehetnek részt a szépségversenyben. Maradt összesen versenyképes 19 tenyészkanca és 3 éves csikó. Szép példányok akadtak a sorban. A küldöttség első sorban Pálffy polgármester tenyészkancait és csikóit emelte ki, amelyeknek párjuk nem volt. Miután azonban ezek nem konkuráltak a díjak a következőképpen osztották ki: A tenyészkancaik közül az első díjat nyerte Wolford György Livnója (30 frtot), a második díjat Ördög Iuréné pejkancája (20 frtot) és Bezdán István ötödét peje (10 frtot), a 3 éves kancacsikók

közül az első díjat Wolford Miklós csikaja (25 frtot), a másodikat ifj. Varga József csikaja (15 frtot), a harmadikat Kolompár csikaja (5 frtot).

— **A szünő differitisz.** Városszerte megnyugvást kelt, hogy a gyermekek réme megelégette eddigi pusztítását és elcsittulóba van. Mind valószínűbbé válik, hogy az alsóvárosi iskolák ma-holnap megnyithatók lesznek. Vasárnap 2 betegedés történt, az egyik a belvárosban az Atilia-utcában, a másik alsóvárosban. Ma azonban nem volt újabb beteg.

— **Kossuth-ünnep Pusztaszere.** A pusztaszere gazda-fiatalok Kossuth Lajos 90. évi születés napjának megünneplésére az Árpád halma mellett, 1892 évi szept. hó 18-án táncszal egybekötött nagyszerű népművelést rendez. Az érdekes programmal felfrasszokon lesz hirdelve.

— **Az alsófoku kereskedelmi iskola** felügyelő bizottsága szeptember 13-án (kedden) d. u. 5 órakor ülést tart.

— **Tüzek.** Tegnap is, ma is tűz volt a városban. Tegnap a közuti vasut kocsitelepén a főlovászmester szobájában támadt a tűz s elhamvasztotta a szoba egész berendezését. A kár legfőleg 100 forintot tesz ki. Ma délelőtt 11 órakor az alsóvárosi szűrkortben gyult meg egy boglya szalma, mely Szél Antal tulajdonát képezte. Ennek lángjától még 10 boglya fogott tüzet s le is égott mind a tíz. Nagyobb veszedelem is támadhatott volna, ha a gyorsan megérkezett tűzoltók el nem vágják az utját a lobogó lángoknak s meg nem mentik a veszélyben levő többi boglyát.

— **Női iparegylet.** A szegedi női iparegylet vasárnap délután látogatott választmányi ülést tartott, melyen az egyleti főtitkár előterjesztette az egylet jövő évi költségvetési előirányzatát. E szerint az egyesületnek a jövő esztendőre *680 trnyi deficitje* van előirányozva. Hogy e nagy summát az egylet, amely igen szükséges iskolát tart fenn, *honnan teremti elő?* Azt eddig még sejtetni se lehet. Valószínűleg előáll majd annak a szükségére, hogy a város, amely különben is kénytelen volna egy ily női ipariskolát fenntartani, emelje föl a subvenczióját s a kultuszminiszter is nagyobbítsa meg segélyét. A társadalomtól valójában már alig követelhető több áldozat, mint amennyit a különböző jótékony-egyletek javára mostanában hoz. E deficités állapot magyarázza meg azt is, hogy az egyleti iskola igen buzgó és nagy sikerrel működő igazgatójának összes évi tisztelet-díja még most is csak 600 frt, mindent beszámítva. A választmány egyébként a múlt évi zárszámadást helyesnek találta s a jövő évi költségvetést elfogadta, közben kimondotta, hogy a kiesé költséges szabászati tanfolyamot az idén is megnyitja. Végül egy tanítónői állomást töltött be a választmány, három kandidált közül Major Ilona kisasszonyt választván meg munkatanítónőnek.

— **Ezüst koszoru Kass Janinak.** Szeged gavallér szállótulajdonosának, Kass Jánosnak kijut ugyancsak a dicsőségből és a szeretetből. A szabadkai pinczér-egyesület elvan telve az ő diszelnőke iránt igaz, meleg szeretettel és hálával. Ennek akar kifejezést adni a pinczér-gárda most csütörtökön, amidőn átjönnek Szegedre tisztelegni a diszelnőkhöz és átnyújtják az összes pinczerek ezüst babér koszoruját ügyük legjobb barátjának.

— **Aljegyző kinevezés.** Az igazságügyminiszter Debreczeni Gyula szegedi kir. járásbirósági joggyakornót a fehértemplomi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Telefon Szeged-Budapest közt.** A Budapest-Szeged-Temesvár és Arad között létesítendő telefonhálózat Szeged város terü-

letére eső vonalának közigazgatási bejárása ma délelőtt történt meg. A huzal a szabadkai-sugaruton végig fog futni a postapalotáig s onnan a közuti hidon át Új-Szegeden keresztül megy Temesvárra. A bejárást Balla Pál, a kereskedelemügyi miniszterium képviselőjének közbejöttével dr. Ivánkovich Sándor főügyész, Koczor János helyettes főkapitány, Magyar Endre helyettes főmérnök és a táviró hivatal egy képviselője végezték.

— **Szerencsétlenség az építkezésnél.** A sokat emlegetett új rókusai iskola építésénél már szerencsétlenség is történt. Ma egy leomlott téglarakás súlyos sérüléseket ejtett egy Ország Ilona nevű munkásnőn. A sérültet azonnal beszállították a kórházba, hol dr. Berger részesítette az első segélyben. A rendőrség jól tenné, ha megindítaná a vizsgálatot, kit terhel a vizsgálatlanságért a felelősség?

— **A leltárbiztosi állás.** A szeptemberi kögyülés tölti be a leltárbiztosi állást. Az állásra kiirt pályázat a napokban lejárt. Az egyedüli pályázó Kovács Oktáv h. leltárbiztos, számtiszt, aki a hivatal hosszabb idő óta viselte már mint helyettes.

— **A szerelmi dráma vége.** Jakity Teréz, kit a Hétválasztó-szálloda udvarosa szerelmi dihében gyomron szurt, tegnap a kórházban meghalt. A szegény leány életéhez reményt fűztek kezelő orvosai, ha hashártyalob nem áll elő. A lob azonban beállott s ez okozta a szerencsétlen teremtés halálát.

— **Könyvek a szegény iskolásoknak.** Az alábbi sorok közlésére kértünk föl: Wodianer F. és Fiai cs. és kir. könyvkiadó cég az 1892—93. tanévre a belvárosi községi népiskola 4. osztályaiba járó szegény tanulóknak ismételt 16 drb. földrajzot, az V. és VI. osztályok szegény tanulói részére pedig 12—12 drb. nyelvtani, földrajzi, alkotmánytani, természetrajzi, természettani és egészségügyi, összesen 88 drb. új kézi tankönyvet 23 frt 48 kr. értékben, továbbá Czapi Gyula helybeli könyvkezeskedő ur a belv. népiskola szegény tanulóinak 10 frt 35 kr. áru 35 drb. tankönyvet és 4 frt 10 kr. értékű író- és rajzszerkeket sziveskedtek ajándékozni. Midőn ezen értékes adományokat közlésem, kötelességemnek tartom a fent nevezett nemes szívű adakozóknak a tankönyvekkel igy teljesen ellátott szegény tanulóink nevében őszinte köszönetemet ez uton is kifejezni. Ferencz János (belv. népisk. igazgató.)

— **Hazatért orvos.** Dr. Spitzer Ignác orvos három heti távollét után visszaérkezett Szegedre.

— **Szabó segédek gyűlése.** A szegedi szabó segédek a múlt hó 14-én ülést tartottak, melyen elhatározták, hogy érdekeik megvédésére együletet alapítanak. Kérvényt is adtak be a rendőrfőkapitányhoz, melyben e hó 11-ére kitűzött alakuló ülésük megtartására engedélyt kérték. A főkapitányi hivatal engedélyével tegnap meg is tartották a Hungária vendéglő nagytermében alakuló ülésüket. Elnökké: Sági Mihályt, alelnökké Móríc Sándort, jegyzővé Horváth Józsefet, titkárrá és központi levelezővé Balog Endrét, pénztárossá Dan Károlyt, ellenőrré Steiner Lajost választották meg. Ezenkívül szerveztek egy agitációs bizottságot, melynek rendeltetését nem eléggé világosan tünteti föl az a hangzatos cím, melylyel fölruházták.

— **Fölgyógyult tűzoltó.** Említettük, hogy a Winkler gyári tüzesetnél sérülést szenvedett Bózsó József tűzoltó. Riasztott a lábára egy gerenda. A kórházból a napokban távozott fölgyógyulva.

— **Poropatics József nem halt meg.** A Bécsből hazaszökött egy éves önkéntes, ki Szegeden élő szüleinek könnyelműségével

sok bánatot okozott, nem halt meg. Tévesen volt közölve Poropatics Józsefről, hogy az osztrák határon egy csendőr lelőtte, mert amint az ezred parancsnoksága értesül, a szökött katonát augusztus 19-én Győrben látták meg. E hír alapján az ezred átírt a szegedi rendőrséghez s folytatni kéri a félben maradt nyomozást.

— **Vidéki tüzoltók Szegeden.** Az orosz-lamosi önkéntes tüzoltó-egylet tagjai vasárnap a helybeli önkéntes tüzoltókkal együtt gyakorlatokat tartottak az ujonnan épült mászó épületen. A mászásban, a mentésben s különböző szabadgyakorlatokban tüntek ki különösen az orosz-lamosiak. Tervezik, hogy többször be fognak rucczanni az önkéntes tüzoltók gyakorlataira.

— **Apró tolvajok.** Tulajdonképen nem a tolvajok aprók, hanem a tolvajságok, melyek közül három esetet jelentettek be a rendőrséghez. Az egyik, Gombor Antal szeszgyári munkás szőlőre éhezett s miután nem volt pénze, vagy a másé talán jobban esett neki, belopózott Stiaszin Nándor szeszgyári felügyelő kertjébe s ott akart jólakni szőlővel. A másik, de már ismeretlen tolvaj Szabó István bécsi körut 4. szám alatti lakásáról emelt el egy selyemkendőt. A személyleírása megvan, hanem ő maga még ezideig hiányzik. A harmadik szintén ismeretlen tolvaj, társai közt a legnagyobb vállalkozó szellemet árul el. Arany zsebóráig emelkedett már a mesterségben. A Viktoria gözmalom pénztárnokának arany óráját emelte el s aztán eltűnt. Anyomozás folyik.

— **Kofaháboru.** A káposztás kofák nagy háborut csaptak a minap. Egy uri asszony jött feljűk, aki után 3—4 éves leánykáját ölben hozta a cseléd. A sok lány szívű kofa annyira megbotránkozott ezen az embertelenségen, már tudniillik, hogy olyan nagy gyermeket ölben czipeltet az anyja, hogy egyszerre reátámadtak az intelligens urnőre s a leghatározottabban követelték, hogy a gyermek járjon a maga lábán. Az anyja e különös fórum előtt nem is igen tudta, hogy védekezzen. Bármit mondott, süket fülekre talált. Végre is a nagy csata elől — miután néhány tanu után nézett — megszaladt. Az esetet természetesen azonnal följelentette a rendőrségnek s a fogadatlán prókátorok megbüntetését kérte. Beszámolt a tanuival is, de amint később kitudt, azok közül egyet se lehet megtalálni, mert hamis czimeket mondtak be a megtámadott asszonynak. Most a rendőrség kutat a tanuk után, akiknek vallomásai alapján majd el lehet venni a kofaasszonyok kedvét az olyan kritikától, amihez semmi közük sincs.

— **Elvesztett vasárnap** este egy sodrott női arany-óralánc a budapesti-sugarutnak a francia- és tavasz-utca közötti részén. A becületes megtaláló lapunk kiadóhivatalában illő jutalomban részesül.

— **Wagner örökösök** tulajdonát képező gőz és kádfürdő a tiszaparti akadályok elhárítása után a mai naptól kezdve ismét a közönség rendelkezésére áll.

— **II. Egy népszer.** A „Moll-féle francia borszesz és só“ által a betegeknek egy épp oly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyújtatik kőszvényes és csuszos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyógyjelvényével és aláírásával.

Hamburgi szállítmányok Szegeden.

— Kolerás holmik utaztatása. —

Ez már nagyon sikerült.

Míg a fő- és székváros higienikus tudósai nagy hanggal a t. cz. publikum mulattatására parlamentiroztak a hamburgi kolerás marha-bőrök sorsa fölött és míg végre a szerencsére nem kutya-, hanem marha-bőrök máglyára kerültek s talán épen akkor,

amikor az áldozati kolerás füst fölszállott valahol a fő- és székváros határában: Addig nagy ügyesen elszalajtottak két teljes waggonra való kolerás hamburgi szállítmányt egészen Szegedig.

Ezt ugyan megcsinálták.

Már most hát Szegednek is vannak hamburgi egyetmésai — két waggonnal. Szerencsére azonban a mi egészségügyi tényezőink nem fognak összekapni a nevezetes portéka sorsán, hanem a lehető leggyorsabban végeznek vele.

De szó ami szó, az ellenőrzés, mint látni való, valami kitűnő lehet ugy a bécsi, mint a mi fő- és székvárosunkbeli vasuti állomásokon. Olyan háborítlanul jött el ide Szegedre a kolerás vidékről ez a két waggon, mintha valahonnét a paradicsomból indították volna utnak ambróziával és nektárral megrakottan.

De itten a rakományban az ambróziát jófajta hamburgi virághagyma, a nektárt kolerás területről jövő illatos kidami sajt képviseli.

Már most nincs egyéb hátra, mint hogy Szeged város hatósága a közönség nevében hamarosan köszönje meg a szives készséget és dicsérje el a belügyminiszternek azokat a derék ellenőrző urakat, hogy mentől hamarabb megkapják az — ordót.

De olyat, aminőtől az orruk megnyuljon.

Igy aztán majd csak megvédik a fő és székvárosból ezt a különben kolerás hagyma tenyésztésére igeu fogékony országot — a kolera ellen.

Jó szerencse még, hogy a mi vasutunknál ugylátszik, gondosabban és óvatosabban megy az ellenőrzés. Különbén csakugyan megeshetik, hogy a hamburgi virághagymák a jó alföldi talajban kivirágoztak volna. De amint megérkezett a veszedelmes szállítmány, a vasuti főnök rögtön lefűlelte.

S valószínűleg minden egyéb teketória nélkül már halnap nálunk is kigyullad a kolerás máglya.

*

A hamburgi pertékák az éjjel érkeztek ide. Reggel a kirakodás következett volna, a vasuti közegek éber szemében idején észrevette, hogy két waggonban hamburgi szállítmányok vannak raktározva. Ezt a két waggont azonnal lekapsolták és odébb állították egy külön vágányra mindenestől. Az állomásfőnök ma pedig a következő sürgős átiratot küldte a hatósághoz: „Hamburgból 2 láda virághagyma, 148½ kilogramm súlyban Zsombolya rendeltetéssel, továbbá Görlitzből 1 láda 35 kilogramm virághagyma Oravicza rendeltetéssel több áruval egy kocsiban rakva érkezett az itteni rendező pályaudvarba átrakás végett.

Miután a küldemények behozatala a koleraveszély miatt tiltva van, a kocsi, melyben raktározva vannak, visszatartott.

Az állomásfőnök végül intézkedést kért, ami nem is késett. Dr. Faragó főorvos azonnal kiment a helyszínre, a rendező pályaudvarba s ott a legszigorubb óvintézkedéseket foganatosította, miket természetesen a polgármester mindent helyben hagyott.

A gyanus hamburgi szállítmányok waggonjai szigoruan elszigeteltettek. Megjegyzendő, hogy mire a tiszti főorvos kiért, újabb szállítmányokat is fedeztek föl, melyek a kolerás területről érkeztek. Egy má-

sik waggonban ugyanis fölfedeztek több áruk társaságában 106 klgram kidami sajtot, mely a kolerás Németországon keresztül Gudából (Hollandia) érkezett.

A kocsik érintetlenül vannak a további intézkedésig.

Dr. Faragó tiszti főorvos visszatérve a városba, Pálffy Ferencz polgármesternek jelentést tett az esetről. S természetesen az volt a tárgyalás témája, hogy hamarosan mit kellene csinálni a kolerás területekről érkezett árukkal és azokkal az egyéb sokféle holmikkal, amikkel közös waggonokban raktározva vannak.

A kolera-behurezolás ellen kiadott miniszteri rendeletek nem nyújtanak egészen biztos fölvilágosítást. A behozatali tilalom alá vett czikkek között például nincsen megnevezve — sajt; zöldségről ugyan van szó, hogy ennek a szállítása tilos, de kérdésre tették azt: *ha vajjon a virághagyma zöldség-e hát?*

Zöldség, vagy nem zöldség — máglyára vele. Előbb azonban a polgármester a főorvos előterjesztésére délután sürgöny-jelentést tett a belügyminiszternek a sikerült hamburgi importról — rendelkezést várva.

A főorvos határozott véleménye az, hogy azon anyagok és áruk, melyek a kolerás vidékről jöttek, megsemmisítendők. A virághagymák karboloidattal erősen belecsozolódók és aztán el lehet őket ásni. Vagy elégetni kell az egészet. Az egyéb tárgyak, melyek nem kolerás területről érkeztek ugyan, de a veszedelmes virághagymákkal és kidam-sajttal egy koupéban utaztak, az előírás szerint dezinficiálendők.

Egyébként, mint értesülünk, a virághagymák a Csekonits gróf számára küldettek Hamburgból a zsombolyai uradalomba, ahol azonban kétségkívül szintén nem látták volna azokat szívesen.

Törvénykezés.

Krausz testvérek ügye a táblán

Fölemelt büntetés.

Nagy port vert föl annak idején a Krausz testvérek bukása, mely több mint fél millió passzívát mutatott föl a kevés fedezet ellenében, ugy hogy súlyos kár ért mindenkét, aki hitelezője volt a korábban nagyhitelű, tekintélyes czégnek. A csőd 1889. július 20-án lett elrendelve. A törvényszék aztán a könyvek alapján azt is kiderítette, hogy a bukás hamis s hogy a czég tulajdonosai a hiszékeny hitelezőket megrövidítették.

A szegedi büntető törvényszék előtt négy vádlott szerepelt.

Krausz Benő, a czég egyik főnöke és vezetője, aki értelmi szerzője annak a csalárd bukásnak, melybe a czég a hitelezők megkárosításával jutott és akit legnagyobb mértékben terhel a felelősség a meghamisított könyvek miatt.

Krausz Albert, a másik, a maga szűk hatáskörében, az utánvételi könyveknél foglalkozott a czég rosszul végződött dolgaival.

Kohn Henrik, az Eisenstädter czég könyvelője, ki Krausz Benővel egyetértve saját főnökét játszta ki a szállító számlák elkönyveléséül.

A negyedik vádlott Herczl Ilés, kit bűnpalástolás vétsége miatt fogtak pörbe.

Az első bíróság Krausz Benőt 4 évi fegyházra, Krausz Albertet 1 és fél évi

nyerné az eszméletét, hogy megbocsájthatna neki, mielőtt meghal.

Meghallgattatott.

Az ezt követő nap délutánján öntu láta-hoz jött a gróf.

— Natalie — mormogta. — Hol vagyunk? A kerti házban?

— Nem — felelte a nő nyugodtan. —

A Wycherly kastélyban vagyunk.

Körülnézett s megismerte az orvost.

Összeránczolta a homlokát.

— Eredj el innen — szolt. — Én nem ismerlek téged ezen a helyen, mert —

— Csend, Vane, csend — szakította félbe Natalie. — Nagyon beteg voltál s azt hittük, meg fogsz halni. Éjjel nappal ápoltalak.

Az orvos visszanonult, hogy egyedül hagyja a nőt a férjével. Tudta, hogy a gróf órái meg vannak számlálva, hogy semmiféle orvosi tudomány nem adja vissza többé az életnek — s e kettőnek talán van még valami beszélni valója egymással.

— Mit csinálsz te itt, Natalie? — kérdezte a férje, amint egyedül maradtak. — Akkor lettem beteg, mikor az asztal sarkához ütöttem a fejemet?

— Igen.

— De miért maradtál te itt?

— Mert ez volt a kötelességem s ez a hely illet meg engem, Vané.

A háziak előtt nőnek nyilvánítottam magamat.

Megtaláltam az ágyadban a templom regiszteréből ellopott okmányt. Megmutattam Lady Poldának s miss Wicherlynek.

Azóta mindenki Templecombe lady név alatt ismer engem.

A gróf halovány, beesett arca eltorzult.

— Hogy mered ezt tenni? — kérdezé. Eltagadom az egészet. Hogy mertél lady Poldához fordulni.

— Ne mérgeledj Vane. Egy meglepetésem van a te számodra.

A gróf várakozásteljesen pillantott reá.

— Lady Poldá testvérem nekem — mondá Natalie.

— Azt már régen gondoltam. A hasonlatosság köztetek oly nagy, hogy én mindig az elhunyt gróf gyermekének tartottalak. De erre nincs nagy okod büszkének lenni. A család nevét nem viselheted.

(Folyt. köv.)

Vizállás.

	— szept. 10.		— szept. 12.	
	Méter. 0 felett 0 alatt		Méter 0 felett 0 alatt	
M.-Sziget . . .	0.32	—	0.34	—
Szatmár . . .	0.21	—	0.25	—
Tokaj . . .	—	0.83	—	0.40
Szolnok . . .	—	0.86	—	0.84
Szeged . . .	—	0.81	—	0.78
T.-Becse . . .	—	0.87	—	0.67
Csongrád . . .	—	1.24	—	1.25
Gyoma . . .	0.40	—	0.55	—
Námény . . .	—	0.61	—	1.89
Arad . . .	—	1.16	—	1.16

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BÁBA SÁNDOR.

Nyilttér.

„REGEDI“
legtisztább alkalikus
savanyuviz,

legjobb asztali és üdítő ital, köhögés, torokbajok
gyomor- és hólyaghurutnál kipróbálva.

Árjegyzék kapható minden árusági helyen és a

Radeini fürdő-igazgatóságánál

(Steiermarkban.)

Ügynökök kerestetnek.

367-20-21

21,400/1892. sz.

677-3-1

Hirdetmény.

Szeged szab. kir. város köztörvényhatósági bizottságának f. évi 99. sz. a. hozott határozatánál fogva szőlőtelepítési célokra elárúsítani rendelt ingatlanokból

A felsőtanyán a kapitányságnál levő 170 holdas részletből az árverési jegyzőkönyvben 1—14. tételszámok alatt említett azon 24/697 holdat tevő részre, mely a városi szőlőtelep átellenében a kapitányság megálló óráháza mellett elvonuló hajtó-ut baloldalán Tóth Antal tanjáig terjed, továbbá a felsőtanyai központ és a városi szőlőtelepek között levő az árverési jegyzőkönyvben 1—21. tételszámok alatt jelzett 56/455 holdas részre.

Az alsótanyán a Gárdián, Lázár és Szécsi környékén levő egész dűlőbeli vagyis az árverési jegyzőkönyv 1—26. és 1—33. tételszámok alatt kitértetett 159/1461 hold területű részre Szeged város tanácsa 21,400/92. sz. a. hozott határozattal újabb árverést rendelt el.

A felsőtanyai földekre nézve az árverés f. évi szeptember hó 19-én d. e. 8 órakor a kapitányság című megállólhelynél kezdve és folytatva az alsó pusztaiakra pedig ugyanezen hó 22-én d. e. 9 órakor a Csorvai kapitányságban fekvő Szécsi Jakab-féle szőlőmalom és Lázár András tanjáya előtti csucskánál, azután a Gárdián Mihály és Pap Ferencz (Motoj-tanya) örök-birtokai között fekvő városi haszonbéres területeken s folytatva fog megtartatni.

Az eladandó földek egy holdas részletekben árvereztetnek el úgy, hogy ha az árvevő az egy hold föld után levert árban ezen túl még 5 holdig terjedő földet megvenni kíván, az esetben a megvenni kívánt terület a már levert egy holddal együtt újra árvereztetik, mely esetben a kiküldési árt a megvenni szándékolta holdak számához képest az egy hold föld vételárának többszöröse képezi.

A vételár egy ötöde az árverés színhelyén azonnal lefizetendő, a hátralévő 4/5 rész pedig 1893. évi november hó 1-től kezdődőleg 5% kamatokkal együtt 10 év alatt 10 egyenlő részben fizetendő, mely föltételnek be nem tartása esetén a földet az illetőknek kára és költségére Szeged szab. kir. város újból eladhatja. A föld a vételár teljes lefizetése után lesz vevő nevére és költségére bekebelezve. Megállapítatik továbbá, miszerint az eladandó területek eladása tárgyában érdemi határozat csak az árverés eredményének közgyűlés elé leendő beterjesztése után fog hozatni.

A birtokba vétel az árverés eredményének, illetve az eladásnak kormányhatósági jóváhagyása után történhetik.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1892. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Pályf Ferencz,

polgármester.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegye, egy sas és MOLL A. sokszorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés székrekedésnél májbajok vértelulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táraiban.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál fogva az ön Moll-féle Seidlitz-porai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg“-et mondom érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J. lelkész, Hutesnchlagban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb
bedörzsölő
szer

Köszvény

Csusz

és minden

meghűlési
betegségek
ellen

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csusz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyulladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen roszullét, hányás, kólika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é. Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszertár és anyag-kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

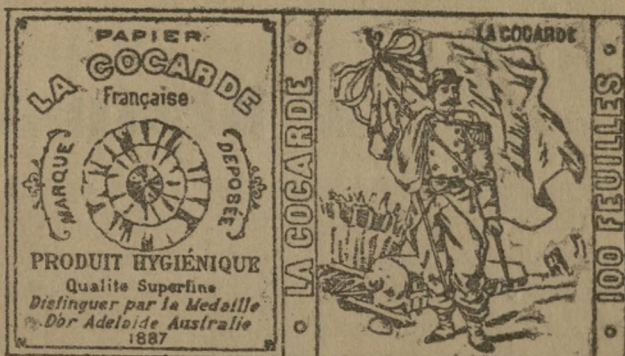
Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékeken nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál

Mély tisztelettel
Hornof lelkész, Micholupban.

Raktár Szegeden: Kovács Albert utóda Keresztés Sándor gyógyszertárában.

Fontos cigaretta-szívókra!

A cs. kir. technologiai iparmuzeum beható vegytani vizsgálat után a

LA COGARDE

név alatt forgalomba hozott

garantírozott valódi francia
cigarettapapírra

oly jóváhagyást hozott, hogy a vizsgálatra beadott „LA COGARDE“ teljesen ment az egészségre ártalmas anyagoktól, hamutartalmára és súlyára nézve pedig

A LEGKITÜNÖBB ÉS A LEGJOBB.

A cs. kir. technologiai iparmuzeum

A vizsgálatot teljesítő.

igazgatója:

Dr. R. Godefroy s. k.

Ecner s. k.

A vegytani ipar szakosztály előljárója

Dr. H. Ritter v. Perger s. k.

541-20-14

A jóváhagyás Dr. Eduárd Jugling cs. kir. jegyző által hitelesített, az aláírások valódisága elismertett a cs. kir. törvényszék elnöksége által Bécsben, valamint a császári ház és külügyek cs. kir. miniszteriumának iroda-igazgatósága által.

Ezen papír, mely kiváló jó minősége folytán az 1887. évi Adelaidi jubileumi kiállítás alkalmával, valamint 1888-ban Sidneyben aranyéremmel lett kitüntetve, kapható az ugyanebből készített cigarettatokokkal együtt a főtűzsdében Szegeden, hid-uteza, Milkó-palota.

Több vidéki lapban megjelent támadó közleménnyel szemben a „**GRESHAM**“ életbiztosító társaság igazgatósága kijelenti, hogy ugy saját kötvény feltételeinél fogva, melyek minden kötvényen olvashatók, mint az irányadó magyar kereskedelmi törvény intézkedéseihez képest

KOLERAHALÁL

esetében is kifizeti

és pedig minden halasztás nélkül
a biztosítási összeget.

676-1

Eladó ürüök

H.-M.-Vásárhely határában levő Ráros nevű bérletemen a vas-
 uttól egy órányira

250 darab

JAVITOTT ÜRÜ

van

eladó.

Ugyan ott az ürüök megtekinthetők.

Weisz Lőrincz,
 Mindszent.

675-2-1

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz
 (Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára
 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr. 582-12-7

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.
 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Beregi Lajosnál

Szegeden.